

Ils Glarunais han sajettà memia blers bucs-chamutsch

Ils chatschadurs paran d'avair ina gronda influenza a Glaruna

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ **Ils Grischuns èn cuntents cun la chatscha. A Glaruna perencunter fan ins quitads. Là han ils chatschadurs sajettà quest'onn 418 bucs-chamutschs e sulet 248 chauras.** Era ils Glarunais enconuschan la chatscha da patenta. Per ina patenta èsi da pajar 560 francs, inculs la chatscha bassa. La chatscha cumenza mintgamai l'emprim glindesdi il settember e va duas emnas. Il sistem sumeglia pia quel dal Grischun.

Las perscripziuns da chatscha glarunais vegnan mintg'onn modifitgadas ed adattadas a la situaziun, p. ex. al dumber da las selvaschinas. Ina cumissiun da chatscha propona las midadas. E per regla lubescha la regenza las propostas.

La regla nova

Era quest'onn ha la regenza lubì quai che la cumissiun ha suttamess. Pertutgant ils chamutschs era quai ina nova reglamentaziun: Igl è lubì da sajettar en tut trais chamutschs, in buc, ina chaura ed in stetg (in animal giuven). Tar il stetg n'emporti betg, sch'ì sa tracta d'in mastgel u d'ina famella. Perquai han ils chatschadurs glarunais sajettà quest'onn 418 bucs (109 stetgs) e 248 chauras (84 stetgs).

«Quai n'èn sa chapescha betg las relaziuns ch'ins vess gugent», di *Rudolf Hauser*, l'administratur da chatscha da Glaruna. Il resultat na chaschunia anc naginas catastrofes. Ma ins stoppia era resguardar che la populaziun da chamutschs na saja anc betg sa revegnida dal grev enviern 1998/99, di Hauser. Sch'ins cuntinuass cun questa perscrip-

ziun, pudessi a lunga vista dar problems.

La regla veglia

Las cifras da chatscha dals ultims onns vesevan ora meglier. Il dumber da chamutschs sajettads era pli u main il medem, ma i existeva in equilibrer tranter chauras e bucs. Quest equilibrer vegniva garantì entras la perscripziun: Igl è lubì da sajettar duas chauras-chamutsch e sulet in buc. Perquai ch'igl è pli difficil da far chatscha sin chauras - las chauras èn savens scumadadas perquai ch'ellas han in ansiel - demussavan las cifras da la chatscha-chamutsch fin l'onn passà in bun equilibrer.

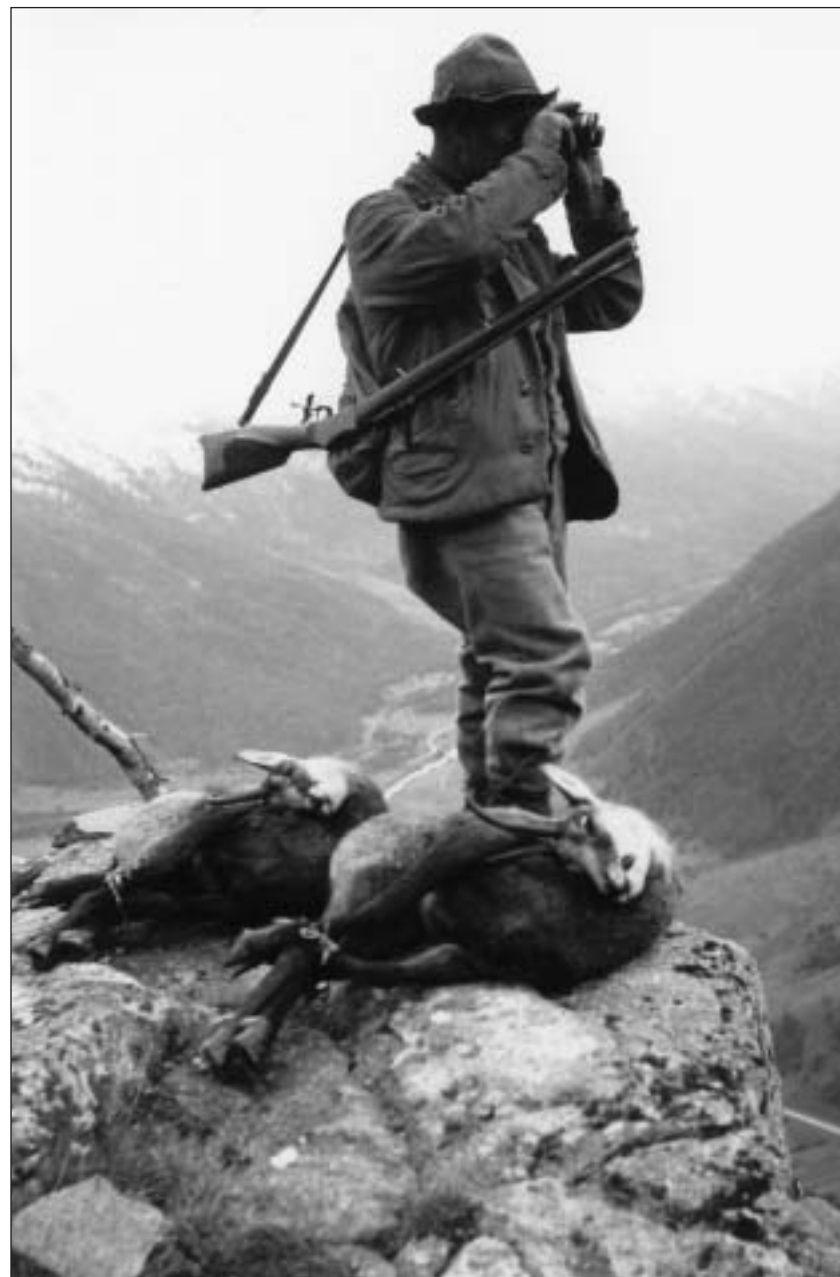
Hauser lascha sentir che l'administraziun da chatscha n'è betg stada d'accord cun la midada da quest onn. Ma la cumissiun da chatscha haja dà suatientscha als giavischs dals chatschadurs.

En la cumissiun na sesian betg sulet experts, mabain era quatter chatschadurs. Hauser è da l'opiniun ch'ina tala cumissiun duess sa referir plitost sin la vusch d'experts che sin quella dals chatschadurs.

Bun per ils chatschadurs...

Cuntent cun las cifras da chatscha è *Martin Landolt*, il president dals chatschadurs da patenta glarunais. «Nus essan da l'opiniun ch'i ha memia paucs chamutschs a Glaruna», di Landolt. Perquai saja quai pli prudent da sajettar dapli bucs e da sminuir il chatsch sin las chauras. Uschia posia la populaziun sa revegnir.

Sin la dumonda quants chamutschs ch'i haja lura da preschent a Glaruna, na sa Landolt inditgar naginas cifras. El sa referescha sin «observaziuns» ch'el ed auters chatschadurs hajan fatg e fa attent ch'era

Ils chatschadurs da Glaruna pericliteschan il chamutsch cun lur lescha da chatscha. LO

la tschorvada da chamutschs haja sminuir la populaziun.

Il giavisch dals chatschadurs glarunais è perquai: Las perscripziuns da quest onn duain era valair l'onn proxim. Quai saja bun per ils chamutschs e bun per ils chatschadurs.

... ma problematic a lunga vista

«Ils chatschadurs sajettan pli gugent in mastgel», commentescha *Georg Brosi*, il schef grischun da chatscha: «Ils bucs dattan per ordinari ina pli bella trofea. E profund en mintga chatschadur sa zuppa il regl per trofeas.» Sch'ins schluchia las perscripziuns, sa dedestia quest regl, ed i gaja liber il chatsch sin ils bucs.

Per ina suletta stagiun na saja in dischequilibrer tar las schlattainas anc betg problematic. Quest sbagl possian ins curreger. Ma in dischequilibrer a lunga vista procurass ch'i dess memia bleras chauras e memia blers animals giuven. Il resultat fissan: donns en ils guauds e bleras selvaschinas spersas, sch'ì dat in criv enviern.

Il Grischun è meglier per ils bucs

Tenor directivas da la confederaziun stuessan las relaziuns tranter bucs e chauras sajettads esser equilibradas. Tuttina n'èsi betg cler tgeninas perscripziuns che valan l'onn proxim a Glaruna. L'administraziun da chatscha glarunaisa vul ir anavos tar la reglamentaziun veglia. Ed ils chatschadurs vegnan a star sin ils pes davos per mantegnair la regla da quest onn.

Ed ils chamutschs glarunais? A lezs èsi da cusseglier da prender la via sut ils pes e da vegnir sur il Pass dal Segnas, il Lembra u il Veptga en il Grischun. Là en las perscripziuns da chatscha en mintga cas pli severas.